
דיני משפחה

שיעור 1: מבוא + גירושין

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

1

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

2

במבוא נדון ב:

- מטרת הקורס

- מבנה הקורס (הנושאים שנלמד)

- מטלות

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

מבוא

דיני משפחה

3

בסיום שיעור זה

תדעו כל מה שחשוב על:

- **גירושין** (ומה הדרישות הדתיות לאקט הגירושין).
- **"עילות גירושין"** (מהן והאם יש בהן צורך).
- **"סרבנות גט"** (והסודות שלא מספרים בעניין).
- נציף את שאלת השאלות: **האם המשפט מוטה מגדרית?**

בסיום שיעור זה

תוכלו:

- לבחור עילות גירושין ע"פ נסיבות המקרה.
- להציע למסורבת גט פתרונות.
- לבחון את הטענות על "סרבנות הגט".
- לגבש עמדה האם המשפט מוטה מגדרית?

מטרות הקורס

- להכשיר אתכם כעורכי דין.
- לספק לכם כלים לניהול חייכם האישיים.
- לתת כלים משפטיים, (ולא רק בדיני משפחה).
- לתת כלים להבין את המאבקים בתוך עולם המשפט.

עקרונות היסוד של הקורס

א. הילדים הם הקורבנות האמתיים:
צריך להגן עליהם, וללמוד לשים אותם במרכז.

ב. יש קורבנות בשני הצדדים:
לא נכון לקחת צדדים מגדריים.

ג. מערכת המשפט צריכה להיות נטולת פניות:
נייטרלית, ואובייקטיבית.

ישיבת חסידים
בבית המדרש

7

מבנה הקורס

תביעות בהליך גירושין (חמש החזיתות) :

1. תביעה לגירושין

2. מזונות בן זוג (מזונות אישה)

3. חלוקת רכוש

4. אחריות כלכלית לילדים (מזונות ילדים)

5. אחריות טיפולית לילדים

- אפוסטרפסות
- זמני שהות
- משמורת, והחזקה

ישיבת חסידים
בבית המדרש

8

3 מישורים לכל נושא

א. הדין הראוי
מה צודק?
איך הדין צריך להיות? דיון נורמטיבי

ב. הדין היבש
מה כתוב בחוק? מה קובע החוק באמת?

ג. הדין ב) מציאות - הפסיקה

ישיבת חסידים
בבית המדרש

9

חומר קריאה לקורס

- מאמרים שאפנה אליהם (חובה)
- פס"ד שנדבר עליהם בשיעור (רשות)
- סילבוס (רשות)

מרכז המחקר והלימודים
היהודיים בירושלים

10

כללי התנהגות בשיעור

- חשוב להקפיד על שקט בזמן ההרצאה.
- יוקדש זמן מיוחד לשאלות.
שאלות: לכתוב במהלך השיעור(!)
אני מתנצל שלא כולם יוכלו לשאול שאלות.
מי שלא הצליח לשאול בזמן השיעור -
אני לרשותכם בהפסקה ואחרי השיעור.
- אני מעודד כל סטודנט לגבש עמדה עצמאית.

מרכז המחקר והלימודים
היהודיים בירושלים

11

מבנה הקורס

תרגול:

- סמכות
- נישואין
- ידב"צ

תביעות בהליך גירושין (חמש החזיתות) :

1. תביעה לגירושין
2. מזונות בן זוג (מזונות אישה)
3. חלוקת רכוש
4. אחריות כלכלית לילדים (מזונות ילדים)
5. אחריות טיפולית לילדים

- אפוזטופסות
- זמני שהות
- משמורת, והחזקה

מרכז המחקר והלימודים
היהודיים בירושלים

12

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

חזית 1: **תביעה לגירושין**

השטח המסומן

13

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

א. הדין הראוי
(השאלה הנורמטיבית)

האם צריך עילות גירושין?

השטח המסומן

14

האם צריך עילות גירושין?

לא		כן
גירושין ללא סיבה No Fault Divorce	אם אין סיבה מוצדקת - תשלומי קנס	גירושין חייבים סיבה מוצדקת אם אין סיבה מוצדקת אי אפשר להתגרש

השטח המסומן

15

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

ב. הדין (היבש)

גירושין בדין העברי

78

התאחדות עובדי הדין

16

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

נ. מוצא

הפסיקה

סיכום

1. נקודת המוצא בדין הדתי

1 "כי יקח איש אשה ובעלה

2 והיה אם לא תמצא חן בעיניו

כי מצא בה ערות דבר

3 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו.

ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר"

דברים, כ"ד, א-ב.

78

התאחדות עובדי הדין

17

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

נ. מוצא

עילות גירושין

הפסיקה

סיכום

2. התפתחות עילות הגירושין

עילות של הגבר

נאפת (זנתה תחת בעלה)	- רעה זונות
(אלימות)	- אלימות
נישואין אסורים	- נישואין אסורים
מורדת	- מורד
עקרה/ בעלת מום	- בעל מום
מאיס עלי	- מאיס עלי

עילות של האשה

78

התאחדות עובדי הדין

18

האם צריך עילות גירושין?

לא		כן
גירושין ללא סיבה No Fault Divorce	אם אין סיבה מוצדקת - תשלמי קנס	גירושין חייבים סיבה מוצדקת אם אין סיבה מוצדקת אי אפשר להתגרש

התאחדות הערבית
המנדטורית
המנדטורית

19

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

נ. מוצא

עילות גירושין

סרבנות גט

הפסיקה

סיכום

3. סרבנות גט

מי מחזיק את המפתח לשער היציאה?

התאחדות הערבית
המנדטורית
המנדטורית

20

"גט מעושה"

- גט שניתן ללא רצון חופשי של הבעל.
- הוא בטל (void).
- האישה נותרת אשת-איש.
- אם תינשא - תהיה אסורה לבעלה ולבעלה (הבעל השני).
- הילדים מה"בעל" השני - ממזרים.

התאחדות הערבית
המנדטורית
המנדטורית

21

שלב א': הגבר כעריץ

שלב ב': כופין אותו עד שיאמר "רוצה אני"

שלב ג': זכות וטו הדדית

ישיבת יעוש
בית המדרש
לדרכי חיים

22

שלב ג': זכות וטו הדדית
(חרם דרבינו גרשום - חדר"ג)

אסור לגרש אישה בעל כורחה

"[רבינו גרשום] תיקן להשוות כוח האשה לכוח האיש:
כמו שהאיש אינו מוציא אלא לרצונו,
כך האשה אינה מתגרשת אלא לרצונה"
שו"ת הרא"ש, כלל מ"ב א.
(רבינו אשר, מגדולי הפוסקים במאות ה- 13-14, ספרד).

ישיבת יעוש
בית המדרש
לדרכי חיים

23

הדין כיום:
אסור לגרש את האשה שלא לרצונה

- איסור הלכתי.
- איסור פלילי.
- עוולה נזיקית.

ישיבת יעוש
בית המדרש
לדרכי חיים

24

חדר"ג 2: איסור לשאת שתי נשים

חריג: היתר נישואין

המועצה היהודית
בארצות הברית

25

המצוקה של מסורבי הגט

מצוקת הנשים

1. גילוי עריות

2. ממזור ילדים

3. שעון ביולוגי

4. [אין לנשים היתר נישואין]

5. מצוקה רגשית: נשואה לגבר שאת שונאת.

רוצה להתנתק ממנו והוא לא נותן לך להמשיך בחיך!

המועצה היהודית
בארצות הברית

26

המצוקה של מסורבי הגט

מצוקת הגברים

1. קשרים חדשים (למרות שלא גילוי עריות).

2. מזונות אישה.

3. [אין לו כסא מפלט.]

4. [צווי הגבלה: סע' 1(ג)]

5. [פיצויים נזיקיים.]

6. מצוקה רגשית: להיות נשוי לאשה שאתה שונא.

רוצה להתנתק ממנה והיא לא נותנת לך להמשיך בחיך!

המועצה היהודית
בארצות הברית

27

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

המציאות

סיכום

ג. המציאות

בנוגע לסרבנות הגט

מס הכנסה
מס ערך מוסף
מס שבח

28

רטוריקה

עיקר היא קואליציה בינלאומית של
10 ארגונים
הפועלת לקידום מציאת פתרונות במסגרת ההלכה
לבעייתן של עגונות ומסורבות גט ולמיגור התופעה.

מס הכנסה
מס ערך מוסף
מס שבח

29

רטוריקה

יום העגונה הבינלאומי: **תענית אסתר (י"ג אדר ב')**
הצעת חוק לציין יום העגונה, התש"ע-2010

- חוק זה מטרתו להביא לציין "יום העגונה", למען הגברת המודעות הציבורית לתופעת העגינות וסרבנות הגט, ולהנחלת חשיבות מיגורה של תופעה הרסנית זו במדינת ישראל.
- א - יום תענית אסתר, בתאריכו לפי הלוח העברי, יצוין מדי שנה כ"יום העגונה".
ב - יום העגונה יצוין, בין היתר, בדרכים הבאות:
 - בדיון מיוחד במליאת הכנסת ובוועדותיה, במצבן של העגונות ומסורבות הגט בישראל;
 - בהקדשת זמן, במערכת החינוך, בתנועות הנוער, ובצבא ההגנה לישראל, ללימוד סוגיית העגינות והפתרונות האפשריים לה;
 - בשידורים מיוחדים על נושא העגינות בכלי התקשורת הממלכתיים.

מס הכנסה
מס ערך מוסף
מס שבח

30

רטוריקה

"במצב הדברים דהיום, כאשר האשה תלויה ברצונו של הבעל לצורך קבלת הגט, ונוכח דרך הייסורים הצפויה לאשה אם יסרב הבעל ליתן גט, היא נכונה לויתורים מרחיקי לכת על מנת לקבל את גטה."

השופט עמית, בג"ץ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים (פורסם בנבו, 7.2.2013) פס' 16.

התאחדות הרבנים
מדינת ישראל

31

היקף סרבנות הגט

רטוריקה

100,000 מסורבות גט

הלפרין-קדרי, ישיבת הועדה לקידום מעמד האשה 23 במרס 2005.

התאחדות הרבנים
מדינת ישראל

32

כלים לסייע למסורבת גט

1. כסא מפלט (רומן).
2. איום בהריון.
3. תרומת זרע.
4. מזונות אישה.
5. צווי הגבלה.
6. פיצויים נזיקיים.

התאחדות הרבנים
מדינת ישראל

33

1. כסא מפלט (רומן)

34

2. איום בהריון

35

3. תרומת זרע

36

4. מזונות אישה

ישיבת תורה וחסד
תל אביב - יפו

37

5. צווי הגבלה

ישיבת תורה וחסד
תל אביב - יפו

38

חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995

(1) לצאת מן הארץ;

(3) לקבל, להחזיק או לחדש רשיון נהיגה;

(5) לעסוק במקצוע שהעיסוק בו מוסדר על פי דין ...

(7) היה האדם שנגדו ניתן צו ההגבלה אסיר או עצור -

(א) לקבל חופשה מיוחדת...

(ד) להחזיק חפצים אישיים בבית הסוהר או בבית המעצר, למעט חפצים הדרושים לשם שמירה על בריאותו ומסמכים הקשורים לחקירתו או למשפטו;

(ו) לקנות מצרכים בבית הסוהר או בבית המעצר למעט מצרכים הדרושים לו לשם שמירה על בריאותו;

ישיבת תורה וחסד
תל אביב - יפו

39

חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995

(א)

קבע בית דין רבני, בפסק דין או בהחלטה (בחוק זה - פסק דין), שאיש יתן גט לאשתו, והאיש לא קיים את פסק הדין, רשאי בית הדין במטרה להביא לקיום פסק הדין, ליתן נגדו צו הגבלה

(ג)

קבע בית דין רבני בפסק דין, שאישה תקבל גט מבעלה, והאישה לא קיימה את פסק הדין, רשאי בית הדין באישור נשיא בית הדין הרבני הגדול במטרה להביא לקיום פסק הדין, ליתן נגדה צו הגבלה.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
התביעה הכללית

6. פיצויים נזיקיים

תמ"ש (י-ם) 19270/03 כ.ש. נ' כ.פ. (21.12.2004)

תמ"ש (י-ם) 21162/07 פלוני נ' פלונית (21.1.2010)

מדינת ישראל
משרד המשפטים
התביעה הכללית

פיצויים (אבל אחרת)

תמ"ש (י-ם) 46820-03-10 אלמוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 4.9.2012)

תמ"ש (ראשל"צ) 9877/02 פ.ע. נ' פ.י. (פורסם בנבו, 17.08.2011)

- יש ילדים	- יש ילדים
- לא ניתן להינשא	- לא ניתן להינשא
- משלם מזונות לסרבנית	- לא משלמת מזונות
- מסורב 29 שנים	- מסורבת כ-3 שנים
- לא יכול לגור בביתו	- גרה בביתה

מדינת ישראל
משרד המשפטים
התביעה הכללית

פיצויים (אבל אחרת)

תיק (בד"ר חיפה) 8014-64-1 ג.פ.נ' ג.י. (23.1.2008)

מס הכנסה
מס ערך מוסף

43

פיצויים (אבל אחרת)

תמ"ש (י-ם) 46820-03-10 אלמוני נ' פלונית (פורסם
בנבו, 4.9.2012)
"אין נפקות באם המעכב את הגט שלא כדין הוא הבעל או
האישה.
.... שני סוגי הסרבנות יוצרים תוצאה דומה הפוגעת בצד
הסובל מסירוב בן זוגו להתגרש,"

מס הכנסה
מס ערך מוסף

44

פיצויים (אבל אחרת)

- תמ"ש (י-ם) 46820-03-10 אלמוני נ' פלונית (פורסם בנבו, 4.9.2012)
- תמ"ש (ראשל"צ) 9877/02 פ.ע. נ' פ.י. (פורסם בנבו, 17.08.2011)

מס הכנסה
מס ערך מוסף

45

פיצויים (אבל אחרת)

תמ"ש (י-ם) 19270/03
כ.ש. נ. כ.פ.
(פורסם בנבו, 21.12.2004)

תמ"ש (י-ם) 21162/07
פלוני נ' פלונית
(פורסם בנבו, 21.1.2010)

- לבני הזוג ילדים בגירים	- בן 83 ובת 72
- 6 ילדים משותפים	- ילדים מקשרים קודמים
- מקבלת מזונות אשה	- משלם מזונות אשה
- לא גרים ביחד	- גרה בדירת הבעל
- מסורבת 19.5 חודשים	- מסורב 16 חודשים

השירות המיסוי
מחלקת המס

מבוא

גירושין

דין ראוי

דין יבש

הפסיקה

סיכום

ד. סיכום

השירות המיסוי
מחלקת המס

התפתחות הדין העברי

הדין העברי העדכני

א. רצון האיש - הכרחי

ב. רצון האישה - הכרחי

ג. מאיס עלי

ד. כתובה - (???)

ה. סרבנות גט - הדדית

השירות המיסוי
מחלקת המס

מצוקה בגין סרבנות גט

מצוקת הגבר

1. קשרים חדשים

(למרות שלא גילוי עריות).

2. מזונות אישה.

3. אין לו כסא מפלט.

4. צווי הגבלה: סע' 1(ג)

5. פיצויים נזיקיים.

מצוקת האשה

1. גילוי עריות

2. ממזר ילדים [אם רוצה ילדים]

3. שעון ביולוגי [אם רוצה ילדים ותלוי גיל]

4. [אין היתר נישואין]

המצוקה הרגשית: להיות נשואים לאדם ששונאים ולא מצליחים להתנתק ממנו

המועצה הרבנית
מדינת ישראל

49

כלים לסייע למסורב/ת גט

לסייע לגבר מסורב:

1. היתר נישואין (נדיר).

-

-

-

5. צווי הגבלה (נדיר).

6. פיצויים נזיקיים (חלש).

לסייע לאשה מסורבת:

1. כסא מפלט (רומן).

2. איום בהריון.

3. תרומת זרע.

4. מזונות אישה.

5. צווי הגבלה.

6. פיצויים נזיקיים.

המועצה הרבנית
מדינת ישראל

50

בשיעור זה

גילינו כל מה שחשוב על:

- גירושין (ומה הדרישות הדתיות לאקט הגירושין).

- "עילות גירושין" (מהן והאם יש בהן צורך).

- "סרבנות גט" (והסודות שלא מספרים בעניין).

- הצפנו את שאלת השאלות:

האם המשפט מוטה מגדרית?

המועצה הרבנית
מדינת ישראל

51

17

עכשיו אתם יכולים:

- לבחור עילות גירושין ע"פ נסיבות המקרה.
- להציע למסורבת גט פתרונות.
- לבחון את הטענות על "סרבנות הגט".
- לגבש עמדה האם המשפט מוטה מגדרית.

מרכז חוקי התורה
באוניברסיטת ישיבה